

Skattavakt PwC

Fréttabréf Skatta- og lögfræðisviðs

6-7. tölublað 2014

Skattavaktin er mánaðarlegt fréttabréf PwC þar sem sérfræðingar á Skatta- og lögfræðisviði PwC skrifa um skattarétt og tengd málefni.

pwc

Efnisyfirlit

Dómur Mannréttindadómstóls Evrópu frá 20. maí 2014 í máli Nykänen gegn Finnlandi

Talið var að brotið hefði verið á rétti kæranda til að þurfa ekki að sæta endurtekinni málsmeðferð eða tvöfaldri refsingu í skilningi 1. mgr. 4. gr. 7. samningsviðauka við mannréttindasáttmála Evrópu, með því að ákvarða kæranda fangelsisrefsingu í sérstöku refsímáli, en kæranda hafði áður verið gert að sæta álagi með úrskurði skattyfirvalda.

Dómur héraðsdóms Reykjavíkur frá 5. júní 2014 í máli nr. S-111/2014

Ákærulið vísað frá dómi á þeim grundvelli að ný lögsókn og krafa um refsingu í refsímáli gegn gjaldanda, sem áður hafði sætt álagi á skattstofna fyrir sama brot með úrskurði ríkisskattstjóra, bryti gegn banni við endurtekinni málsmeðferð og tvöfaldri refsingu.

Dómur Hæstaréttar Íslands frá 5. júní 2014 í máli nr. 538/2013

Kröfu ákærðu um frávísun máls á þeim forsendum að ákærðu hefðu sætt endurtekinni málsmeðferð var hafnað með vísan til dómaframkvæmdar Hæstaréttar Íslands.

Dómur EFTA-dómstólsins frá 27. júní 2014 í máli E-26/13

Óheimilt að neita íslenskum manni um að nýta persónuafslátt konu sinnar meðan þau bjuggu erlendis.

Breytingar á skattmatsreglum um fjárhæðir vegna dagpeninga innanlands

Dómur Mannréttinda- dómstóls Evrópu í máli Nykänen gegn Finnlandi

Á árinu 2005 tóku skattyfirvöld í Finnlandi einkahlutafélag skattaðila (Nykänen) til skoðunar og komust að þeirri niðurstöðu að skattaðili hefði með ólögmatum hætti tekið 33.000 evrur út úr félaginu. Voru skattar skattaðila endurákvæðir í kjölfarið og honum gert að sæta álagi að fjárhæð 1.700 evrur. Skattaðili kærði niðurstöðu skattyfirvalda til úrskurðarnefndar á æðra stjórnsýslustigi sem hafnaði kröfu skattaðila með úrskurði á árinu 2006. Í úrskurðinum var tekið fram að skattaðili hefði vanframtalið tekjur sínar á skattframtali sínu sem hefði leitt til þess að álagning skatta viðkomandi ár hefði verið röng. Með hliðsjón af þessu taldi úrskurðarnefndin að álag hefði ekki verið of hátt ákvarðað. Skattaðili fór með málið fyrir dóm og krafðist þess að ákvörðun skattyfirvalda yrði felld úr gildi. Var kröfu hans hafnað og áfrýjaði skattaðili niðurstöðum dómsins til dómstóls á æðra dómstigi, en beiðni hans um áfrýjunarleyfi var hafnað á árinu 2009.

Á árinu 2008 ákærði saksóknari í Finnlandi skattaðila fyrir skattalagabrot með því að hafa vantalið tekjur sínar um 33.000 evrur á árinu 2003 og með því komið sér hjá greiðslu skatta að fjárhæð 12.420 evra. Var það niðurstaða dómsins að skattaðili hefði vantalið tekjur sínar um 26.883 evrur og var skattaðili dæmdur í 8 mánaða skilorðsbundið fangelsi fyrir skattalagabrot og gert að greiða skattyfirvöldum 9.500 evrur í vangoldna skatta auk vaxta. Skattaðili áfrýjaði dómnum til dómstóls á æðra dómstigi þar sem kröfu hans var hafnað og dómurinn þvingdur í 10 mánaða fangelsi og skattaðila gert að greiða 12.420 evrur í vangoldna skatta eins og ákæra hljóðaði um. Áfrýjaði skattaðili dómi þessum til Hæstaréttar Finnlands og byggði á því að brotið hefði verið á rétti sínum til að þurfa ekki að sæta endurtekinni málsmeðferð eða tvöfaldri refsingu (*ne bis in idem*), sbr. 1. mgr. 4. gr. 7. viðauka við Mannréttindasáttmála Evrópu (MSE), enda hefði honum þá þegar verið gerð refsing fyrir sömu gjörðir af hálfu skattyfirvalda með beitingu álags. Var beiðni skattaðila um áfrýjunarleyfi hafnað.

Mannréttindadómstóll Evrópu féllst á að taka málið fyrir og kvað upp dóm í málinu hinn 20 maí s.l.

Í dómi Mannréttindadómstólsins er vikið að því að Hæstiréttur Finnlands hafi á árinu 2013 í öðru máli vikið frá fyrri túlkun sinni og komist að þeirri niðurstöðu að ekki væri hægt að sækja menn til saka fyrir skattalagabrot hefði þeim áður verið gerð refsing af skattyfirvöldum. Þá er einnig gerð grein fyrir því að undir lok ársins 2013 hafi lögum í Finnlandi verið breytt á þann hátt að skattyfirvöld þar í landi verði að velja um hvort þau beiti gjaldendur álagi eða vísi málum þeirra til opinberrar rannsóknar.

Í forsendum dómsins er því í fyrsta lagi slegið föstu að álagsbeiting skattyfirvalda í tilviki skattaðila hafi verið „refsing“ í skilningi 4. gr. 7. viðauka MSE.

Í öðru lagi er komist að þeirri niðurstöðu að um sömu atvik hafi verið að ræða sem skattaðila hafi verið ákvarðað álag fyrir af skattyfirvöldum og svo gerð refsing fyrir í refsímáli fyrir dómstólum.

Í þriðja lagi er tekið fram að ákvörðun í málinu um að hafna beiðni skattaðila um áfrýjunarleyfi á árinu 2009 hafi verið lokaákvörðun í skilningi greinds ákvæðis MSE, í ljósi þess að málskotsleiðir hafi verið tæmdar eða áfrýjunarfrestir liðnir.

Í fjórða lagi er rakið að það hafi gengið gegn ákvæði 4. gr. 7. viðauka MSE að halda refsímálinu til streitu eftir að máli skattaðila fyrir skattyfirvöldum hafi lokið með beitingu álags, enda hafi það leitt til þess að skattaðili hafi verið beittur refsingu í tveimur aðskildum málum vegna sömu atvika og því verið refsað tvisvar fyrir sama brot.

Með hliðsjón af því sem að framan greinir var það niðurstaða dómsins að brotið hefði verið gegn ákvæði 4. gr. 7. viðauka MSE og var finnska ríkið dæmt til að greiða skattaðila tilgreindar fjárhæðir í skaðabætur og málskostnað.

Dómur héraðsdóms Reykjavíkur frá 5. júní 2014 í máli nr. S-111/2014

Mál var höfðað með ákæru embættis sérstaks saksóknara á hendur ákærða fyrir meiri háttar brot gegn skatta- og bókhaldslögum með því að hann hafi sem framkvæmdastjóri og stjórnarmaður tilgreinds einkahlutafélags látið undir höfuð leggjast að standa skil á virðisaukaskattsskýrslum og virðisaukaskatti félagsins nánar tilgreind uppgjörstímabil.

Ákærði kom fyrir dóminn og játaði sök samkvæmt öllum ákæruliðum nema einum þar sem hann krafðist aðallega frávísunar en til vara sýknu á þeim grundvelli að honum hefði þegar verið gerð refsing fyrir brot samkvæmt greindum ákærulið með ákvörðun ríkisskattstjóra um beitingu álags, en ríkisskattstjóri hafði tekið virðisaukaskatt ákærða vegna rekstrartímabilsins 1. júlí 2010 til og með 31. desember 2010 til endurákvörðunar með úrskurði hinn 15. ágúst 2013 og ákvarðað honum 10% álag á grundvelli 27. gr. laga nr. 50/1988, um virðisaukaskatt, (vskl.) vegna þessara uppgjörstímabila.

Í forsendum dómsins kom fram að dómurinn teldi engum vafa undirorpið að sekt sú sem nefnd væri í 40. gr. vskl. væri refsing í skilningi refsiréttar. Þar sem fyrirmæli væru um að draga skyldi álag frá refsingu samkvæmt 40. gr. vskl. yrði ekki litið á álagsbeitingu samkvæmt 27. gr. sömu laga á annan hátt en refsikennd viðurlög í tilefni af refsiverðri háttsemi og í skilningi 40. gr. laganna.

Taldi dómurinn að ríkisskattstjóra hafi borið að beita refsheimildum virðisaukaskattslaga vegna brota á lögunum en ekki eingöngu álagi og fela síðan dómstólum að ákvarða honum nýja refsingu eftir atvikum.

Var það mat dómsins, með hliðsjón af túlkun á dómi MDE í máli Zolotukhin gegn Rússlandi og atvikum málsins að öðru leyti, að stjórnvald, með refsheimildir í sérrefsilögum, hefði þegar ákvarðað ákærða refsingu fyrir brot sitt.

Bryti ný lögsókn í málinu vegna þessara uppgjörstímabila því gegn 1. mgr. 4. gr. samningsviðauka 7 við MSE, sbr. 1. gr. laga nr.

62/1994 um mannréttindasáttmála Evrópu. Var umræddum ákærulið því vísað frá dómi.

Dómur Hæstaréttar Íslands frá 5. júní 2014 í máli nr. 538/2013

E og H, sem er löggiltur endurskoðandi, voru sakfelldir í héraðsdómi fyrir að hafa í sameiningu staðið skil á efnislega röngu skattframtali E gjaldárið 2008. Fólst háttsemi þeirra í því að telja fram til skatts nettóhagnað E af afleiðu-samningum, en samkvæmt þágildandi lögum var óheimilt að draga tap af afleiðusamningum frá hagnaði sams konar samninga. Dómur héraðsdóms var reifaður stuttlega í 7-8. tölublaði skattavaktarinnar árið 2013.

Fyrir Hæstarétti var m.a. gerð krafa um frávísun málsins á þeim grundvelli að ákærðu hefðu sætt endurtekinni málsmeðferð, enda hefði ákærða E þegar verið gerð refsing fyrir það brot sem honum væri gefið að sök, með því að hafa sætt 25% álagi á skattstofn samkvæmt úrskurði ríkisskattstjóra frá 23. janúar 2012.

Hvað þetta atriði varðar var í dómnum tekið fram að það yrði að líta til þess að ákærði E hefði á öllum stigum málsins fengið vitneskju frá skattyfirvöldum um það í hvaða farveg mál hans gæti farið. Þá hefði það ekki verið talið fara í bága við bann við endurtekinni málsmeðferð í dómaframkvæmd Hæstaréttar að stjórnvöld hafi gert manni að sæta álagi á skattstofn og að sama manni væru síðan í öðru máli gerð viðurlög vegna sama brots, sbr. dóma réttarins í málum nr. 371/2010, 323/2013, 416/2013 og 465/2013. Var það niðurstaða dómsins að vísa málinu ekki frá á þessum grundvelli.

Var niðurstaða héraðsdóms um sekt ákærðu og fangelsisrefsingu staðfest en fésekt, sem ákærði E hafði verið dæmdur til að greiða með dómi héraðsdóms, var lækkuð litillega.

Dómur Efta-dómstólsins frá 27. júní 2014 í máli nr. E26/13

Leitað var ráðgefandi álits hjá Efta-dómstólnum vegna dómsmáls sem rekið er fyrir Hæstarétti Íslands, en einstaklingur hafði höfðað mál þetta gegn íslenska ríkinu til endurgreiðslu skatta sem hann taldi sig hafa ofgreitt.

Í áliti sínu sló dómurinn því föstu að íslenska ríkinu hafi verið óheimilt að neita manningnum að nýta persónuafslátt konu sinnar á þeim forsendum að þau hafi búið erlendis. Á þeim tíma sem málið varðar bjó maðurinn ásamt konu sinni í Danmörku og greiddi skatta af tekjum sínum á Íslandi, en samkvæmt þágildandi lögum þurftu báðir makar að hafa heimilisfesti á Íslandi til að unnt væri að samnýta persónuafslátt.

Taldi dómurinn að þessi óhagfelldari skattmeðferð samrýmdist ekki b-lið og d-lið 1. mgr. 7. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2004/38/EB um rétt borgara Sambandsins og aðstandenda þeirra til frjálsrar farar og dvalar á yfirráðasvæði aðildarríkjanna.

Málsatvik áttu sér stað í gildistíð eldri laga en með 11. gr. laga nr. 165/2010, var ákvæðum laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, breytt á þá leið að hjón og einstaklingar í staðfestri samvist og óvígðri sambúð, sem búsettir væru í aðildarríki EES, í aðildarríki stofnsamnings Fríverslunarsamtaka Evrópu eða í Færeyjum, ættu rétt á sömu skattalegu meðferð eins þeir sem búsettir væru á Íslandi ef tekjur þeirra frá Íslandi næmu eigi minna en 90% af heildartekjum þeirra á tekjuárinu og viðkomandi væru skráð saman til heimilis í lok tekjuárs.

Breyting á skattmats-reglum um fjárhæðir vegna dagpeninga innanlands

Með auglýsingu nr. 562 frá 12. júní 2014 voru gerðar breytingar á reglum nr. 14/2014, um skattmat vegna tekna manna tekjuárið 2014, varðandi fjárhæð frádráttar á móti dagpeningum innanlands. Fjárhæðir eru nú sem hér segir:

Fyrir gistingu og fæði í einn sólarhring:
31.300 kr.

Fyrir gistingu í einn sólarhring:
20.500 kr.

Fyrir fæði hvern heilan dag, minnst 10 tíma ferðalag:
10.800 kr.

Fyrir fæði í hálfan dag, minnst 6 tíma ferðalag:
5.400 kr.

Komu breytingar þessar til framkvæmda frá og með 1. júní 2014.

Skatta- og lögfræðisvið PwC

Starfsfólk skatta- og lögfræðisviðs PwC býður upp á margs konar þjónustu, þar með talið ráðgjöf varðandi:

- Alþjóðlega skattaráðgjöf
- Félagarétt
- Milliverðlagningu („Transfer pricing“)
- Samruna, skiptingar og yfirtökur
- Skattlagningu einstaklinga
- Skattlagningu rekstraraðila
- Virðisaukaskatt

Starfsmenn sviðsins hafa mikla reynslu og yfirgripsmikla þekkingu á sviði skatta- og félagaréttar og veita viðskiptavinum aðstoð og ráðgjöf varðandi lögfræðileg álitaefni sem skapast innanlands sem og erlendis.

Til að fá frekari upplýsingar um starfsemina er hægt að hafa samband við eftirfarandi starfsmenn:

Ábyrgðarmaður

Jóhanna Á. Jónsdóttir

Sviðsstjóri Skatta- og lögfræðisviðs

Sími: +354 550 5356

johanna.a.jonsdottir@is.pwc.com

Ritstjóri

Þórarinn Egill Þórarinsson

Lögfræðingur á Skatta- og lögfræðisviði

Sími: +354 550 5352

thorarinn.e.thorarinsson@is.pwc.com

PwC | Skógarhlíð 12 | 105 Reykjavík | S: 550 5300 | Fax: 550-5301 | www.pwc.com/is

Þessi samantekt felur ekki í sér ráðgjöf af neinu tagi. Ekki ætti að afhafast samkvæmt vefriti þessu án þess að fá sérfræðilega ráðgjöf. PricewaterhouseCoopers ehf., PricewaterhouseCoopers LLP, hluthafar, starfsmenn og umboðsaðilar bera ekki ábyrgð á upplýsingum sem gefnar eru í þessu vefriti eða aðgerðum sem framkvæmdar eru af hálfu annarra aðila á grundvelli þessara upplýsinga.

©2014 PricewaterhouseCoopers ehf. Allur réttur áskilinn. „PricewaterhouseCoopers“ vísar til PricewaterhouseCoopers ehf. á Íslandi, nema ráða megi af samhengi eða beinum tilvísunum að vísað sé í önnur fyrirtæki innan PricewaterhouseCoopers International Limited, sem öll eru þó lagalega sjálfstæðar einingar.